

TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ
FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARI YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, Türk-Alman Üniversitesinde yapılan bilimsel çalışmalar sonucu ortaya çıkan ve fikri ve sınai mülkiyete konu ürünlerin korunması, Türk-Alman Üniversitesi ile bu fikri ürünleri ortaya çıkaran Buluş Sahipleri arasındaki fikri ve sınai hakların belirlenmesi, buluş bildirimlerinin yapılması, korunması, ticarileştirilmesi ve lisanslanması konusundaki faaliyetler ile ilgili çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Yönerge, Türk-Alman Üniversitesinin fikri ve sınai mülkiyet haklarını korumaya ilişkin çalışma esaslarını; Türk-Alman Üniversitesinden hak bedellerinin tamamını veya bir kısmını veya herhangi bir bedel alıp almadıklarına bakılmaksızın tam zamanlı veya yarı zamanlı çalışan öğretim elemanlarını, misafir öğretim elemanlarını, tam zamanlı veya yarı zamanlı diğer çalışanları, tam veya yarı zamanlı öğrencileri (lisans ve lisansüstü) ve araştırmacılar (doktora öncesi ve sonrası) dahil olmak üzere Üniversitedeki tüm kişileri kapsar.

Dayanak

Madde 3 – (1) Bu Yönerge, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununa, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanununa, 10.01.2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’na, 24.04.2017 tarihli ve 30047 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulamasına Dair Yönetmeliğe, 29.09.2017 tarihli ve 30195 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Çalışan Buluşlarına, Yüksek Öğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara Ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmeliğe ve diğer ulusal yasal düzenlemelere, bölgesel ve uluslararası antlaşmalara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Üniversite: Türk-Alman Üniversitesi’ni,
- b) Rektör: Türk-Alman Üniversitesi Rektör’ünü,
- c) FSHK: Üniversite Fikri ve Sınai Haklar Komisyonunu
- d) TTO: DİJİTALPARK Teknokent Yönetici AŞ.’yi
- e) Müdür: TTO yetkilisini
- f) Akademik Birimler: Üniversitenin Fakülteleri, Yüksekokulları, Meslek Yüksekokulları, Enstitüleri, Araştırma ve Uygulama Merkezleri ile Rektörlüğe bağlı akademik birimleri,
- g) SMK: Sınai Mülkiyet Kanunu’nu,
- h) Sınai Mülkiyet Hakları: Buluş Sahibi tarafından üretilen veya geliştirilen, fikrî faaliyet sonucu ortaya çıkan, patent veya faydalı model belgesi ile korunabilir buluşlar, endüstriyel tasarım, marka, coğrafi işaretler, entegre devre topografyası ve yeni bitki ve hayvan türleri ve bunların ıslah yöntemleri, bilgisayar programları ve bunların kaynak kodları ile ticari gizlilik anlaşması ile korunabilen teknik bilgi, ticari sır ve bunlar için yapılan başvurular ya da başvuru yapma hakları dâhil olmak üzere, bunların her türlü uzatma ve yenileme hakları, her durum ve halde dünyanın her yerinde dengi ya da benzeri etkiye sahip her türlü hak veya korumaya uygun formları,

ı) Buluş: Tarım alanı dâhil olmak üzere sanayinin herhangi bir kolunda mevcut problemlere teknik çözüm getiren yeni bir cihaz, ürün veya yöntemlerin tümü,

i) Buluş Sahibi ve/veya Sahipleri: Üniversiteden hak bedellerinin tamamını veya bir kısmını veya herhangi bir bedel alıp almadıklarına bakılmaksızın tam zamanlı veya yarı zamanlı çalışan öğretim elemanları, misafir öğretim elemanlarını, tam zamanlı ve yarı zamanlı diğer çalışanları, tam ve yarı zamanlı öğrencileri (lisans ve lisansüstü) ve araştırmacılar (doktora öncesi ve sonrası) dâhil olmak üzere Üniversitedeki tüm kişileri,

j) Patent: Bilimsel ve teknik bir buluşun ya da böyle bir buluşu uygulama alanında kullanma hakkının kime ait olduğunu gösteren resmi belgeyi,

k) BBF: Buluş Bildirim Formunu,

l) Proje: Bu Yönerge kapsamındaki projeleri,

m) Hizmet Buluşları: Buluş yapan Üniversite öğretim elemanlarının buluşları; Üniversite idari personeli, Üniversite öğrencilerinin Üniversite kaynaklarıyla yaptıkları projelerden ortaya çıkan buluşlar; Üniversite ile ortak yapılan projelerde görev alanların bildirmekle yükümlü olduğu ve bildirimlerin Üniversite tarafından hizmet buluşu olarak kabul edilenleri,

n) Serbest Buluşlar: Hizmet buluşlarının dışında kalan diğer buluşları,

o) Ticarileştirme: Fikri ve Sınai Hakların devir, lisans, kuluçka merkezi (inkübator), filiz (spin-off) şirketi veya herhangi başka bir şekilde kullanılması da dâhil olmak üzere ticari amaçla tasarrufunu,

ö) Ar-Ge: Araştırma ve geliştirme faaliyetlerini,

p) Fikir Ürünü: Burada sayılanlarla sınırlı olmamak üzere; patentler, markalar, inovasyon dahil buluşlar, endüstriyel tasarımlar, entegre devre topografyaları, internet alan adları, veri tabanları, bilgisayar yazılımları, ticaret sırları ve diğer fikir ürünlerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Fikri ve Sınai Haklar, Fikri ve Sınai Haklar Komisyonu ve Komisyonun Görevleri

Fikri ve Sınai Haklar (FSH)

Madde 5 – (1) Bu Yönergeyle Üniversite, fikri ve sınai haklar kapsamındaki fikir ürünlerinin hak sahipliğinin, korunması, değerlendirilmesi, ticarileştirilmesi, gelirin paylaşımı ile ilgili ilke ve esasları belirler.

Fikri ve Sınai Haklar Komisyonu (FSHK)

Madde 6 – (1) Buluş Sahibinin yaptığı ve fikri hakka konu olabilecek fikir ürünlerinin korunması, belgelendirilmesi, ticarileştirme potansiyeline sahip olanların ticari değerlerinin tespit edilmesi ve ticarileştirilmesi ve bunlarla ilgili maliyetlerinin nereden ve nasıl karşılanacağına planlanması, teknoloji transferi konularında izlenecek yol, fikri ve sınai haklar ile ilgili diğer kararların alınması, uygulama ve düzenlemelerin takibi amacıyla Üniversite bünyesinde bir “Fikri ve Sınai Haklar Komisyonu (FSHK)” oluşturulmuştur.

(2) FSHK, Üniversite Rektörlüğüne bağlı olup, araştırma projelerinden sorumlu Rektör Yardımcısı, TTO Müdürü, her fakülteden 1 öğretim elemanı ve Hukuk Müşaviri olmak üzere 9 kişiden oluşur.

(3) FSHK'nin Başkanı Rektörün belirleyeceği Rektör Yardımcısıdır.

(4) FSHK üyeleri, Rektör tarafından atanır. FSHK üyeleri 3 yıl süre ile görev yapar. Aynı kişiler tekrar atanabilir.

(5) Komisyon, FSHK Başkanının çağrısı ve en az dört üye ile toplanır. FSHK, kararlarını katılanların oy çokluğu ile alır. Karar alınması gereken konunun niteliğine göre

Üniversite bünyesinden veya dışından konunun uzmanları, somut konuda karar alınmasını desteklemek amacıyla, toplantıya davet ederek görüşlerine başvurulabilir.

(6) FSHK'nin kararları öneri niteliğinde olup, geçerlilik kazanması için Rektörlüğün onayı gerekir.

Fikri ve Sınai Haklar Komisyonu'nun (FSHK) Görevleri

Madde 7 – (1) Fikri Sınai Haklar Komisyonu aşağıdaki görevleri yürütür:

- a) Üniversite'de uygulanacak olan fikri sınai haklara ilişkin politikaları belirler,
- b) Yönerge kapsamında kendisine yapılacak olan tüm buluş başvurularını kabul eder, süreçleri yürütür, fikri sınai haklar kapsamındaki tüm fikir ürünlerini idari, hukuki ve ekonomik açıdan yönetir,
- c) Üniversite lehine korunan fikir ürünlerinin üçüncü kişiler tarafından izinsiz kullanımı ile oluşan haklara tecavüz durumlarında yapılacak işlemlere karar verir,
- d) Fikir ürünlerinin korunması için ulusal veya uluslararası başvuruların hangi ülkelerde yapılacağına karar verir,
- e) Konunun özelliğine ve belirlenmiş kurum politikalarına uygunluğuna göre bazı fikir ürünlerinin ticaret sırrı olarak saklanmasına ve açıklanmamasına karar verir,
- f) Fikir ürünlerine ilişkin hak sahipliğinden doğan haklarla ilgili bedellerin, bu Yönergeye uygun olarak belirlenmesi ve ödenmesi için Rektörün onayına sunar,
- g) Fikir ürünlerinin korunması amacıyla gerekli diğer kararları alır,
- ğ) Lisans ve devir gibi ticarileşme konuları ile ilgili kararları alır,
- h) Buluş Sahibi veya diğer kişi ve kuruluşlarla yapılacak buluşlara ilişkin sözleşmelere veya sözleşmelerde uygulanacak çerçeveye karar verir ve bunları Rektörün onayına sunar, verilmiş kararları uygular.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Yükümlülükler

Temel Prensipler ve Uygulamalar

Madde 8 - (1) 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 121. Maddesi gereğince; 2547 sayılı Kanun'un 3.maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde tanımlanan yükseköğretim kurumlarında yapılan bilimsel çalışmalar veya araştırmalar sonucunda gerçekleştirilen buluşlar hizmet buluşlarıdır ve buluşu yapanın yükseköğretim kurumunda edindiği deneyim ve çalışmalara dayanarak veya yükseköğretim kurumunun araç ve gereçlerini kullanarak gerçekleştirdiği buluşlar bu kapsama girer. Bu buluşların dışında kalan buluşlar serbest buluş olarak kabul edilir.

(2) Üniversite, hak sahipliği talebine ilişkin kararını, buluş veya başvuru bildiriminin ulaştığı tarihten itibaren dört ay içinde Buluş Sahibine yazılı olarak bildirmek zorundadır. Buluş Sahibi ile Üniversitenin anlaşmaları halinde Üniversite, karar tarihinden itibaren en geç altı ay içinde patent başvurusunda bulunmak zorundadır. Aksi takdirde buluş, serbest buluş niteliği kazanır.

(3) Öğretim elemanları ile stajyerlerin ve öğrencilerin dışında kalan Üniversite çalışanları tarafından gerçekleştirilen buluşlar için çalışanların buluşlarına ilişkin hükümler uygulanır. 2547 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde tanımlanan öğretim elemanları ile stajyerlerin ve öğrencilerin diğer kamu kurum ve kuruluşları veya özel kuruluşlarla belirli bir sözleşme kapsamında yapmış oldukları çalışmalar sonucunda ortaya

ıkan buluşlar üzerindeki hak sahipliğinin belirlenmesinde, ilgili kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla sözleşme hükümleri esas alınır.

Bildirim Yükümlülüğü

Madde 9- (1) 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu gereğince Üniversitede yapılan bilimsel çalışmalar veya araştırmalar sonucunda bir buluş gerçekleştiğinde buluşu yapan, buluşunu yazılı olarak ve geciktirmeksizin Üniversiteye bildirmekle yükümlüdür.

(2) Patent başvurusu yapılmışsa yüksek öğretim kurumuna başvuru yapıldığına dair bildirim yapılır. Bu bildirim, Buluş Bildirim Formu ve Gizlilik Sözleşmesi'nin doldurulması ve bu formların gerekli tüm eklerinin bir dosya olarak hazırlanması ve ayrıca tüm bunların TTO'ya teslim edilmesi ile yapılır. Buluşun birden çok kişi tarafından gerçekleştirilmesi halinde, kişiler, bildirimini Buluş Bildirim Formu (BBF)'ye uygun olarak ve tek bir dosya halinde yaparlar.

(3) FSHK, patent başvurusu yapılacak olan buluşlara karar verir. Bu kararlara göre TTO, patent başvurusu yapılacak olan buluşlar için Patent Vekili ile patent başvurusu yapılması için gerekli çalışmaları başlatır.

(4) Sınai haklar kapsamındaki diğer ürünler (marka, faydalı model, ticari sır, endüstriyel tasarım) için her ürünün kendine özgü yapısına uygun olarak, aynı kurallar uygulanır.

Üniversitenin Buluşa İlişkin Hakları

Madde 10 – (1) Üniversite tarafından aksi bildirilmedikçe veya BBF'nin doldurulmasına karşılık süresi içinde bir bildirimde bulunmaması durumu hariç, Üniversitedeki Buluş Sahibi veya Sahipleri tarafından yapılan buluşlar üzerindeki maddi haklar, Üniversiteye aittir.

(2) Patent veya Faydalı Model başvurularının Üniversite adına yapılması, belgelerinin Üniversite adına alınması veya Üniversite lehine ticari sır olarak saklanması Üniversitenin yasal hakları olarak kabul edilir.

(3) FSHK, bildirilen buluşun başvurusunun Üniversite adına yapılıp yapılmayacağına ilişkin önerisini Üniversite Yönetim Kuruluna sunar.

(4) Üniversite buluşun değerlendirme ve ön araştırması neticesinde patentlenebilirlik kriterlerini taşıyamaması durumunda, başvuru yapmama ve buluşun serbest buluş olarak Buluş Sahibinin tasarrufuna bırakma hakkına sahiptir.

(5) Hak sahipliği konusundaki itirazlar Rektörce değerlendirilerek karara bağlanır.

Kamu Destekli ve Harici Sponsorluk İle Yürütölen Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlar

Madde 11 – (1) 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 122. maddesinin 1. fıkrası gereğince; Kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde ortaya çıkan buluşların, destek sağlayan kamu kurumuna bildirilmesi zorunludur.

(2) Bu bildirim yapıldığı tarihten itibaren bir yıl içinde proje desteğinden faydalanan kişi, buluş konusu üzerinde hak sahipliği talep edip etmediği konusundaki tercihini kamu kurumuna yazılı olarak bildirir. Proje desteğinden faydalanan kişi bu süre içinde hak sahipliği talep etmezse veya hak sahipliğine ilişkin tercihini yazılı olarak yapmazsa destek sağlayan kamu kurumu veya kuruluşu buluş için hak sahipliğini alabilir.

(3) Proje desteğinden faydalanan kişi, hak sahipliğine ilişkin süreç tamamlanana kadar, buluşa patent veya faydalı model verilmesini etkileyecek nitelikte açıklamalarda bulunamaz.

(4) Bedeli kamu veya Üniversite dışındaki kurum, kuruluş veya şirketlerce ödenen projelerden ortaya çıkan buluşlarda, ilgili sözleşmedeki hükümler çerçevesinde hak sahipliği belirlenir.

Ticarileştirme

Madde 12 – (1) Lisans ve Devir: Üniversite, kamu yararına ve kullanımına yönelik fikir ürünlerinin ticari gelişimini teşvik eder. Üniversite bir veya birden fazla işletmeye söz konusu fikir ürünlerinin daha fazla geliştirilmesi, kullanılması için lisans verebilir veya satışı için devir sözleşmesi yapabilir.

(2) Gelirlerin Paylaşımı: Üniversite'nin hak sahibi olduğu fikri ve sınai haklara ilişkin olarak yapılan ticarileştirme, projelendirme, know-how transferi gibi faaliyetler sonucunda elde edilen gelirin buluş sahibine aktarılacak tutarı %35 olarak belirlenmiştir.

Gizlilik

Madde 13 – (1) Üniversite öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer çalışanlar, hizmet buluşu serbest buluş niteliği kazanmamış ise buluşu gizli tutmakla yükümlüdür. Buluştan haberi olan ilgili kişiler de buluşu başkalarına açıklayamaz ve buluş konusundan yararlanamaz.

(2) Fikri ve Sınai Haklar kapsamındaki diğer fikir ürünleri için, her fikir ürününün kendine özgü yapısına uygun olarak, benzer kurallar uygulanır.

Üniversite Haklarından Feragat

Madde 14 – (1) Üniversite, bildiri yapılan fikir ürününün Üniversite lehine korunmamasına karar vermesi durumunda, fikir ürünü sahipleri lehine feragat eder.

Yürürlük

Madde 15– (1) Bu Yönerge, Üniversite Senatosu tarafından kabul edilip onaylandığı tarihte yürürlüğe girer

Yürütme

Madde 16 – (1) Bu Yönerge Türk-Alman Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

Yönergenin Kabul Edildiği Senato Kararının	
Tarihi	Sayısı
22/06/2022	2022/53

EKLER:

Ek-1 Türk-Alman Üniversitesi Buluş Bildirim Formu,